

7/45606

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :E-75833232-610-8182986
Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
07/07/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 19.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1879435 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Balıkesir Milletvekili Sayın Burak DALGIN tarafından tevcih edilen 7/45606 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:F71A557F-3527-4274-B60B-4CAD239EE49A

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi İçin:sorunergisi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Ken'sanaviveteknoloiihakanlioi strateii@hcs01 ken tr

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN BURAK DALGIN' IN
7/45606 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

18 Temmuz 2025 tarihinde, BYD firmasının Manisa'da gerçekleştirme taahhüdünde bulunduğu otomobil fabrikası yatırımının aksadığına ilişkin iddiaları gündeme taşıyan bir soru önergesini tarafınıza sunmuştuk. Temmuz 2024'te Bakanlığınız ile BYD arasında imzalanan anlaşma kapsamında, Çin'den ithal edilen otomobillere daha önce getirilen ek gümrük vergisi uygulamasından BYD'nin muaf tutulmasını ve bu muafiyet sonucunda firmanın Türkiye pazarında elde ettiği olağanüstü kazanımları verilerle ortaya koymuştuk.

Soru önergemize verdiğiniz cevapta, yatırımın aksaması durumunda teminat mektuplarının Çin'de mukim bankalar tarafından nakde çevrilip çevrilmeyeceği ve BYD'nin gümrük vergisi muafiyeti nedeniyle elde ettiği ilave kazancın bugüne kadar gerçekleştirdiği yatırım maliyetini aşıp aşmadığı yönündeki sorularımız yanıtsız bırakılmıştır.

Uluslararası medyaya yansıyan son haberlere göre, BYD Başkan Yardımcısı şirketin Türkiye'de üretim tesisi kurma sürecini durdurduğunu ve üretime geçiş için belirlenmiş somut bir takvim bulunmadığını ifade etmiştir. Aynı açıklamada, şirketin mevcut önceliğinin Macaristan'daki yatırım olduğu ve Avrupa genelinde üretim yapabileceği ikinci bir tesis için uygun lokasyon arayışına yoğunlaştığı belirtilmiştir.

Soru önergemizi verdiğimiz tarihten bu yana, 2025 yılının son altı ayı ve 2026 yılının ilk dört ayını kapsayan 10 aylık dönemde BYD firmasının 26.610 araç ithal ettiği ve yaklaşık %4 pazar payını koruduğu görülmektedir. 2026 yılına girerken satışlarında bir miktar azalma görülmesine rağmen BYD, Türkiye'de en çok satış yapan 10 yabancı marka arasında yer almaya devam etmiştir.

Bu tablo, BYD'nin yaklaşık iki yıl boyunca ciddi bir teşvik avantajından faydalanmasına rağmen yatırım anlamında somut bir adım atmadığına işaret etmektedir. 2025 yılında Çin'le dış ticaret açığımızın 46,3 milyar dolar olduğu; bu açığın 2025'teki toplam dış ticaret açığımızın yaklaşık yarısına ve milli gelirimizin %3 'üne karşılık geldiği dikkate alındığında konunun önemi daha da artmaktadır

Bu bağlamda;

Soru 1- BYD'nin Türkiye'deki yatırım sürecini askıya almasının nedeni nedir? Şirketin Türkiye'de üretim tesisi kurma sürecini durdurduğu yönündeki açıklamaları hakkında Bakanlığınıza önceden bilgi verilmiş midir?

Soru 2- BYD'nin yatırım taahhüdünü yerine getirmeden, teşvik ve gümrük vergisi muafiyetlerinden yararlanarak Türkiye'ye ithal ettiği araçlardan elde ettiği toplam ilave kazanç ne kadardır? Bu kazanç, firmanın bugüne kadar Türkiye'de gerçekleştirdiği yatırım tutarını aşmış mıdır?

Soru 3- BYD'ye yatırım taahhüdünü yerine getirmemesi nedeniyle herhangi bir yaptırım uygulanacak mıdır? Bu yatırım kapsamında alınmış teminat mektupları var mıdır? Varsa, bu teminat mektupları Çin'de mukim bankalar tarafından mı nakde çevrilecektir? Gümrük vergisi muafiyetine ilişkin anlaşmada bu husus nasıl düzenlenmiştir?

Soru 4- Yabancı bir firmanın "daha uygun bir lokasyon" bulmak üzere Türkiye'de hâlihazırda taahhüt etmiş olduğu bir yatırımı durdurması kararıyla ilgili olarak Bakanlığınızın genel değerlendirmesi nedir?

Soru 5- BYD gibi başka bir Çinli binek otomobil markası olan Chery'nin MKE ile müşterek bir yatırımla Samsun'da fabrika kuracağı yönündeki haberler 2025 yılında basına yansımıştır. Bu yatırım hangi aşamadadır? Yatırıma ilişkin imzalanmış bağlayıcı bir anlaşma, teminat mekanizması ve ilerleme takvimi var mıdır?

CEVAPLAR:

Bilindiği üzere, elektrikli araçların gelişimi ve dijital teknolojilerin yaygınlaşması ile otomotiv sektöründe büyük bir dönüşüm yaşanmaktadır. Sektörün bu dönüşüme adapte edilmesi ve doğabilecek fırsatların değerlendirilmesi, sektöre yönelik politikalarımızın odağında yer almaktadır. İçten yanmalı araçlarda olduğu gibi yeni gelişen elektrikli araçlarda da ülkemizin dünyanın önde gelen üretim üslerinden biri haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda, Bakanlığımız ve Hükümetimiz tarafından çok boyutlu bir strateji benimsenmiştir. Ülkemizde üretilen katma değer artırılması, endüstrinin dönüşümünün hızlandırılması ve elektrikli araçlar alanında doğan fırsatın değerlendirilmesi için hayata geçirilen Togg projesi, bu stratejinin en önemli ayağını oluşturmaktadır. Togg projesi, Bakanlığımızın devam eden destekleri ve tüketicilerin teveccühü ile hedefleri doğrultusunda ilerlemektedir. Bununla birlikte, mevcut üreticilerin yeni model geliştirmeleri, kapasite artışları, Ar-Ge faaliyetleri ve yeni nesil araç yatırımları Bakanlığımız tarafından güçlü bir şekilde desteklenmektedir. Mevcut üreticiler tarafından devreye alınan yeni nesil araç yatırımları, uygulanan bu politikanın etkinliğini ve somut neticelerini ortaya koymaktadır. Diğer taraftan, elektrikli araçlar alanında teknoloji ve üretim yetkinliğine sahip uluslararası oyuncuların yatırımlarının ülkemize çekilmesine de ulusal hedeflerimize ulaşma bakımından stratejik bir önem verilmektedir. Bu kapsamda da çeşitli küresel markaların ülkemizde üretimlerine yönelik çalışmalar kararlılıkla yürütülmektedir.

BYD'nin Manisa'da gerçekleştirmesi hedeflenen yatırım projesi, ülkemizde yeni nesil araç üretim kapasitesinin artırılması amacıyla, yatırımlara proje bazlı destek verilmesine dair teşvik mevzuatımızın çizdiği sınırlar dâhilinde; yatırımın niteliği, asgari şartları, proje takvimi, firmanın sorumlulukları ve taahhütleri tanımlanarak destek kapsamına alınmıştır. Yatırımın öngörülen şekilde tamamlanmasına ilişkin olarak yatırım teşvik mevzuatının öngördüğü çerçevede izleme ve denetim faaliyetleri ile gerekli idari işlemler, Bakanlığımızca eksiksiz olarak yerine getirilmektedir.

Teşvik sistemimiz kapsamında desteklenen yatırımların öngörülen şekilde tamamlanmaması durumunda, sağlanan teşviklerin geri ödenmesine yönelik hususlar ile yatırımcılara uygulanacak diğer müeyyideler ise mevzuatımızda düzenlenmiştir. Bu müeyyideler, bahse konu yatırım için de geçerlidir. Bununla birlikte, tüm süreçlerde kamunun hak ve menfaatleri güçlü şekilde teminat altına alınmıştır.